

Yttrande över DS 2016/00298 – Förtydligande av lönestöden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Svenska ESF-rådet har fått möjlighet att yttra sig över rubricerade betänkande. Vårt svar begränsas till vårt uppdrag att, under perioden 2014-2020, förvalta Socialfonden och Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt.

ESF-rådet välkomnar förslaget om förtydligande av lönestöden och finner att det är intressant utifrån att det innehåller goda möjligheter att inom ramen för socialfondsprogrammet förstärka de arbetsmarknadspolitiska insatserna som syftar till att förstärka personer med funktionsnedsättnings ställning på arbetsmarknaden.

Förslaget är en del av Arbetsmarknadsdepartementet arbete med att utveckla ett tydligare och samlat arbetsmarknadspolitiskt regelverk. Syftet är att skapa förutsättningar för en effektivare verksamhet genom byte av benämningar på de arbetsmarknadspolitiska stöden *lönebidrag*, *utvecklingsanställning* och *trygghetsanställning* samt förslag om följdändringar i de lagar där dessa stödformer nämns. Förslaget har tagits fram inom ramen för en bredare översyn vid Arbetsmarknadsdepartementet som syftar till att förtydliga lönestöden i förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.

Förslaget om förtydliganden innebär att lönebidrag byter benämning till *lönebidrag för anställning*, utvecklingsanställning byter benämning till *lönebidrag för utveckling* samt trygghetsanställning byta benämning till *lönebidrag för trygghet*.

Förslagen till lagändringar innebär byte av benämningar och inte några ändringar i sak, med ett undantag. Undantaget är förslaget om ändring av 7 § lagen om arbetsmarknadspolitiska program. Ändringen har för avsikt att tydliggöra den inre logiken mellan lagen om anställningsskydd, lagen om offentlig anställning och lagen om arbetsmarknadspolitiska program genom att lönebidrag för utveckling läggs till i uppräknningen av arbetsmarknadspolitiska insatser. I förslaget beskrivs att detta är av betydelse vid bedömningen av vilka deltagare i arbetsmarknadspolitiska program som ska anses vara arbetstagare.

Om ett förtydligande bidrar till att ge Arbetsförmedlingen förstärkta verktyg och om det stödjer en utveckling av arbetsförmågan hos personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga så välkomnar Svenska ESF-rådet en sådan ändring och förtydligande. Detta utifrån att den beskrivna avsikten i DS: 2016/00298 är att stödja att individers kompetens och förmåga till utveckling ska tas tillvara bättre och att fler personer, såväl kvinnor som män, med nedsatt arbetsförmåga ska kunna stärka sina möjligheter att få

eller behålla ett arbete. Att hitta former för att öka möjligheten för individer med funktionshinder att stärka sin ställning i arbetslivet är viktigt för den samhälleliga sammanhållningen och för att skapa inkluderande förutsättningar på den svenska arbetsmarknaden.

I översynen övervägs en förstärkning av både Arbetsförmedlingens och arbetsgivares möjligheter att stödja de anställda genom insatser för att utveckla arbetsförmågan. Detta syftar till att fler personer med lönestöd ska ges möjlighet att utveckla och förbättra sin arbetsförmåga, men också till att möjliggöra för fler personer med mer betydande behov av insatser att ta del av lönestöden.

I översynen beskrivs att Arbetsförmedlingen bör pröva personers behov av särskilda utvecklingsinsatser i en anställning innan ett mer långvarigt stöd för anställning beviljas. Detta är ett intressant förslag där ESF-rådet ser en möjlighet att föra en dialog mellan den egna myndigheten och Arbetsförmedlingen om på vilket sätt ESF-rådet med sin verksamhet kan förstärka denna arbetsmarknadspolitiska insats. Inte minst utifrån intentionen att minska dessa bidrags stigmatiserande effekter. Något som enligt arbetsmarknadspolitiska utvärderingar har varit ett problem och som också nämns i det aktuella förslaget.¹ Om förslaget tas i sin nuvarande formulering om att lönebidrag för utveckling (nuvarande utvecklingsanställning) blir tydligare så att det framgår att insatsen, utöver det ordinarie arbetet, kan omfatta prövning av arbetsförmågan, rehabilitering, andra särskilda utvecklingsinsatser, anpassat arbete och kompetensutvecklingsinsatser inom ramen för en anställning, så är det ett förslag som är högst relevant för ESF-rådet att följa. Detta utifrån de möjligheter som finns genom socialfondsprogrammet att rikta utlysningar som riktar sig till arbetsgivare och personer med funktionsnedsättning inom både programområde 1 som omfattar kompetensutveckling och programområde två som omfattar personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

ESF-rådet vill dock uppmärksamma att det i sammanhanget finns anledning att överväga fler av SOU 2012:31 FUNKA-utredningens förslag. Det gäller här främst tidsomfånget för lönebidrag för utveckling. Utredningen föreslog att utöka möjligheten att bevilja stödet till två år istället för dagens ett år.

Yttrandet har beslutats av generaldirektören efter föredragning av Fil dr. Emilia Liljefrost, analytiker, i närvaro av generaldirektör Lars Löow.

Lars Löow

Emilia Liljefrost

¹ Angelov Nikolay och Eliason Marcus (2014): Lönebidrag och skyddat arbete: en utvärdering av särskilda insatser för sökande med funktionshinder, IFAU rapport 2014:24.